

Citace záznamu

Veronika Řezníčková, Zámek Moravec, přízemí 3, *Renesanční a manýristické štukatéřství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/989>, vyhledáno 26. 4. 2024.

Zámek Moravec, přízemí 3

Číslo záznamu: 989

Bližší určení díla: geometrické dekorace

Památkově chráněno, č. úskp: 39464/7-4219

Umístění: Klenba v přízemí severního křídla

Datec: po roce 1595

Moravec, zámek, klenba místnosti severního křídla, detail (Lucia Krajčířová, 2019)

Anotace

Moravecký zámek byl renesančně přestavěn v poslední třetině 16. století, přičemž roku 1595 jej odkoupil Jan starší Munk z Ivančic, jenž byl zřejmě objednavatelem štukových dekorací. Ty se nacházejí v přízemí a uplatňují se na nich vpádlé výplně, plasticky vystupující rámování a hřebínky. Zastoupeny jsou zde také komunikující rámy a motivy srdcí. Původní výzdoba dvou větších místností je dnes rozdělena novodobými příčkami na dvě části a přepažena byla rovněž bývalá arkádová loggie.

Abstract

The Moravec Château became a Renaissance building in the last third of the 16th century. In 1595, it was bought by Jan Senior Munk of Ivančice, who probably also ordered its stucco decoration. This decoration can be found on the ground floor and consists of sunken panels, prominent framework and ridges. There are also communicating frames and heart motifs. The original decoration of the two larger rooms is now divided by modern partitions; the original arcade loggia has a partition as well.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Kraj Vysočina	Žďár nad Sázavou (okres)	Moravec	Moravec
Ulice, čp. / č. o.		GPS	
		49.439856844492, 16.142539004006	

Technika štku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
tažené profily		monochromie (stávající stav) Monochromní bílé nátěry.	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Renesanční zámek vznikl na místě starší tvrze, zmiňované již roku 1374. K zásadní přestavbě došlo v poslední třetině 16. století, kdy Jakub Zdeněk Lhotský ze Ptení nechal zrušenou tvrz obnovit a rozšířit. Severní, východní a západní křídlo, v nichž se nacházejí dekorativní štukatury, pak dal přistavět zřejmě Jan starší Munk z Ivančic (†1606), jenž Moravec odkoupil roku 1595 (Mrkvičková 2008, s. 17). Stavební úpravy probíhaly také v 17. a 18. století. V roce 1825 zámek vyhořel, a klenby patra tak musely být sneseny a nahrazeny rovnými stropy (Hosák – Zemek 1981, s. 162). Zámek tvoří čtyři křídla obklopující lichoběžníkové nádvoří, přičemž hlavní – východní – křídlo je protažené až ke kostelu. Výsledný nepravidelný půdorys tak připomíná tvar obráceného písmene „P“. Vstup do zámku je zdůrazněn ústředním rizalitem při východním křídle.

Renesanční klenby dekorované štukem se nacházejí v přízemí a uplatňují se na nich vpádlé výplně, plasticky vystupující rámování a hřebínky. Uprostřed západní části severního křídla se nachází místnost s valenou klenbou se styčnými výsečemi, která byla také novodobě předělena příčkou. Není zdobena vpádlými výplněmi, nýbrž plasticky vystupujícími srdčitými motivy. Srdce vychází vždy ze čtverce-kvadrilobu, jehož střed vyplňuje rozeta. Hrany výsečí nejsou vytaženy do hřebínků, ale spíše se jedná o štuková žebra. Obdobou štukové výzdoby moraveckého zámku jsou klenební dekorace Schwanzova domu v Brně (1590–1596) a přízemí východního křídla zámku v Bučovicích (80. léta 16. století), kde se nachází jak motivy srdcí, tak i vpádlé výplně a komunikující rámy odkazující na severoitalské renesanční stavby, potažmo na výzdobu Velkých lázní Hadriánovy vily v Tivoli.

Literatura

Ladislav Hosák – Metoděj Zemek, *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku [I]. Jižní Morava*, Praha 1981.
 Ondřej Jakubec, Motiv srdce v pozdně renesančních štukaturách Moravy a Polska, *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas Philosophica, Philosophica-Aesthetica, Historia artium IV. Sborník k osmdesátým narozeninám prof. PhDr. Rudolfa Chadrabý, CSc.*, Olomouc 2002, s. 297–324.
[Jana Mrkvičková, Zámek v Moravci – stavební dějiny \(bakalářská práce\), Seminář dějin umění FF MU, Brno 2008.](#)
 Bohumil Samek, *Umělecké památky Moravy a Slezska 2 [J/N]*, Praha 1999, s. 558–559.
 Jan Sedlák a kol., *Významné památky okresu Žďár nad Sázavou*, Žďár nad Sázavou 1982, nestr.

Autoři záznamu

Veronika Řezníčková

Datum poslední změny

27.6.2022

Fotodokumentace současného stavu

Moravec, zámek, klenba místnosti severního křídla (Lucia Krajčírová, 2019)

Moravec, zámek, detail klenby v severním křídle (Lucia Krajčírová, 2019)

Moravec, zámek, klenba místnosti severního křídla (Lucia Krajčírová, 2019)

Moravec, zámek, detail klenby v severním křídle (Lucia Krajčírová, 2019)

Moravec, zámek, detail klenby v severním křídle (Lucia Krajčírová, 2019)

Moravec, zámek, klenba místnosti severního křídla (Lucia Krajčírová, 2019)

Moravec, zámek, klenba místnosti severního křídla (Lucia Krajčírová, 2019)